

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 20/2019-72

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s., Pri Rajčianke 2927/8, Žilina, zastúpenej advokátskou kanceláriou AKMG, s. r. o., Dolná 6A, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Martina Filipová, vedené pod sp. zn. Rvp 2460/2018 a sp. zn. Rvp 2477/2018 vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 19 Cb 171/2014 z 15. decembra 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 39/2018 z 26. septembra 2018 (sp. zn. Rvp 2460/2018) a rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 19 Cb 172/2014 z 8. decembra 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 47/2018 z 26. septembra 2018 (sp. zn. Rvp 2477/2018) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 2460/2018 a sp. zn. Rvp 2477/2018 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2460/2018.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 10. decembra 2018 (Rvp 2460/2018) a 11. decembra 2018 (Rvp 2477/2018) doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 19 Cb 171/2014 z 15. decembra 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob 39/2018 z 26. septembra 2018 (Rvp 2460/2018) a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 Cb 172/2014 z 8. decembra 2017 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob 47/2018 z 26. septembra 2018 (Rvp 2477/2018) (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“).

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že napadnutými rozhodnutiami bola sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej zaviazaná na zaplatenie žalovaných súm, ktoré predstavovali žalobcom ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy zaplatený poplatok za prístup výrobcov elektrickej energie do distribučnej sústavy sťažovateľky. Sťažovateľka namieta arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí, pretože okresný súd a ani krajský súd sa v odôvodnení napadnutých rozhodnutí nezaoberali a nevysporiadali so zásadnými námietkami sťažovateľky vo vzťahu k možnosti uzatvorenia zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny medzi sťažovateľkou a výrobcom elektrickej energie. Sťažovateľka vytýka konajúcim súdom nesprávnu aplikáciu na vec sa vzťahujúcej právnej normy, ako aj nesprávne právne posúdenie účinkov nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2014.

3. V petitoch podaných sťažnosťí preto sťažovateľka s ohľadom na uvedené žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv napadnutými rozhodnutiami, ktoré ďalej zruší a vráti okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

4. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerané ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) alebo Trestného poriadku.

6. Podľa § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

7. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2460/2018 a sp. zn. Rvp 2477/2018 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný

súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd preskúmal pri predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd konštatuje, že na rozhodnutie o časti sťažnosti vo veci porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutými rozhodnutiami okresného súdu (bod 1) nie je daná právomoc ústavného súdu.

12. Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok (sťažovateľka možnosť podania odvolania aj využila), a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal predovšetkým krajský súd v rámci odvolacieho konania.

13. Preto túto časť sťažnosti sťažovateľky, ktorá smeruje proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu, ústavný súd odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Sťažovateľka tiež namietala porušenie označených práv (bod 1) napadnutými rozhodnutiami krajského súdu.

15. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľkiných práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľka nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré jej zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

16. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

17. Sťažovateľka v sťažnostiach uviedla, že proti napadnutým rozhodnutiam krajského súdu podala aj dovolanie. Ako sama zhodne uviedla v oboch sťažnostiach, „... z dôvodu právnej istoty, naša spoločnosť súbežne podala voči rozsudku KS ZA dovolanie v zmysle § 421 a nasl. CSP ako aj sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy SR“.

18. Ak sa za tejto situácie sťažovateľka domáhala svojho práva na všeobecnom súde a zároveň na ústavnom súde, museli byť jej sťažnosti odmietnuté pre ich predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať všeobecný súd (najvyšší súd, pozn.). Sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací a ústavný súd. V podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, však takýto stav nie je ústavne aprobovateľný, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na to, že právomoc dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu za predčasné.

19. Ústavný súd zaujal opätovne názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 178/2010, I. ÚS 138/2011, I. ÚS 66/2012), že v prípade podania opravného prostriedku a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53, 54; alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom.

20. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanými sťažnosťami, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ich odmietol ako neprípustné pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne sp. zn. I. ÚS 512/2017, I. ÚS 554/2017).

21. Keďže sťažnosti sťažovateľky boli odmietnuté ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci (bod 3) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2019